

Výzvy adventivní / Rádli o budoucnosti / Budoucnost podle Rádla / Rádli a „sítě morálnosti“ / Budost a „výzvy“

Když se Rádli v Útěse táže, „kam se vlastně vpisuje trvání života a morálnosti“, nemá na mysli nějaký záznam, stopu toho, co se odehrálo a nyní už náleží minulosti, nýbrž jde mu o spíše o to, jak se život (vitálnost) a morálnost vpisují do budoucnosti, nebo snad lépe, přesněji vyjádřeno: jak se přicházející budoucnost strukturuje, jak se stává adresnou „budostí“ pro určité aktivity individuálních subjektů a tak i jejich perspektivou. Svůj obraz o morální centrále, ležící mimo náš dosah, jejíž v prostoru a v čase rozvinutá vláda je „tak nezničitelná a elementární jako sám život“, končí otázkou: „Kam nás tato síť morálnosti vede a kam nás jednou dovede?“ Rádlova otázka nás nenechává na pochybách, že ona morální centrála v jeho pojetí lidi skutečně někam vede a dovede, že tedy obrací lidstvo k budoucnosti a do budoucnosti v podobě nepředemětných výzev, které vždy znovu přicházejí, aby se staly výzvami v dané situaci aktuálními. Bylo by nepochopením celé Rádlovy filosofické orientace, kdybychom v onom „vpisování“ měli vidět jen pozůstatky toho, co už se stalo a co proběhlo. Právě proto, že jde o směřování k cíli nebo k cílům, které tu ještě nebyly a nejsou a které jen o několik kroků jakoby předcházejí tomu, jak odpovídáme na jejich situační (a tedy vždy okolnostem jakoby přizpůsobené a našim aktivitám vstříc přicházející) výzvy. Ta zcela neuvěřitelná věc spočívá především v tom, že i tam, kde jsme výzvu neregistrovali nebo kde jsme ji nesprávně pochopili, ba i tam, kde jsme ji sice pochopili, ale nedovedli jsme na ni odpovědět nebo jsme odpověděli špatně či pochybně, přichází nám nejčastěji znovu vstříc nová výzva, která už počítá s tím pochybním z naší strany a rozšiřuje či upřesňuje onu původní výzvu ještě o výzvu k nápravě toho, co jsme pokazili při odpovědi (nebo při neodpovídání) na výzvu předchozí.

(Praha, 931217-1.)